

Агуулга

Бүлэг 1. Тухайн ордын уулын ажлын гүйцэтгэлийн товч танилцуулга	3
Бүлэг 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	5
Бүлэг 3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	8
Бүлэг 4. Биологийн болон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	11
Бүлэг 5. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	13
Бүлэг 6. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт ..	13
Бүлэг 7. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	14
Бүлэг 8. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	17
Бүлэг 9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	22
9.1. Агаарын чанарын шинжилгээний үр дүн	22
9.2. Хөрсний шинжилгээний үр дүн	24
Бүлэг 10. Аймаг, нийслэлийн засаг даргын шаардлагаар биелүүлсэн арга хэмжээ	27
Бүлэг 11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	32
Дүгнэлт	33

Зургийн жагсаалт

Зураг- 1. Уурхайн ерөнхий төлөвлөлтийн зураг.....	4
Зураг- 2. лицензийн төлбөрийн баримтууд.....	6
Зураг- 3. Бишрэлт түшлэг ХХК-ийн барилгын чулууны уурхайн 2022-2026 онд байгуулахаар төлөвлөсөн ойн зурвас	8
Зураг- 4. Мод тарьсан зураг	9
Зураг- 5. Мод худалдаж авсан баримт	10
Зураг- 6. Өргөн сумын санал.....	11
Зураг- 7. Хогийн цэгийн зураг.....	12
Зураг- 8. Тэсэлгээний зөвшөөрөл	16
Зураг- 9. Хогийн цэгний гэрээ.....	20
Зураг- 10. Хогний төлбөрийн баримт.....	20
Зураг- 11. Энгийн болон аюултай хог хаягдлын цэг	21
Зураг- 12. Агаарын шинжилгээ, дээж авсан цэг, шинжилгээний дүн.....	22
Зураг- 13. Агаарын шинжилгээ олборлолтын хэсэг орчимд	23
Зураг- 14. Хөрсний тархалтын зураг.....	24
Зураг- 15. Хөрсний шинжилгээний лабораторийн дүн	25
Зураг- 16. Дээж авсан цэгийн байршил.....	26
Зураг- 17. Хог хаягдал цэвэрлэж байгаа байдал.....	27
Зураг- 18. Дорноговь аймгийн Тохижилт Сайншанд хот тохижилтын газар, Сайншанд 3-р багийн Засаг даргын тодорхойлолт	28
Зураг- 19. Аймгийн Засаг даргын тодорхойлолт.....	28
Зураг- 20. Хайргаар хучсаны өмнө болон дараах	29
Зураг- 21. Хайрга нийлүүлсэн талбайнууд.....	30

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Уурхайн ажлын үргэлжлэх хугацаа	3
Хүснэгт 2. 2022 оны Эвдрэлд өртсөн талбай.....	4
Хүснэгт 3. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт...5	
Хүснэгт 4. Ногоон байгууламж байгуулах зардал.....	9
Хүснэгт 5. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	14
Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	17
Хүснэгт 7. Агаарын шинжилгээ, дээж авсан цэг, шинжилгээний дүн	22
Хүснэгт 8. Төлбөрийн баримт	26
Хүснэгт 9. Нийт нийлүүлсэн хайрганы зардал.....	27
Хүснэгт 10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөх оршин суугчид олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт	32
Хүснэгт 11. 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүдийн зардлын нэгтгэл	35

Бүлэг 1. Тухайн ордын уулын ажлын гүйцэтгэлийн товч танилцуулга

“Бишрэлт түшлэг” ХХК нь Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дүгээр сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот тушаалаар шинэчлэн баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу Түшлэг уулын барилгын чулууны ордыг ашиглах төслийн 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсрууллаа.

“Бишрэлт түшлэг” ХХК-ийн бутлан ангилах төхөөрөмжийн хүчин чадал нь цагт 40-45 м3 барилгын чулуу бутлан ангилах хүчин чадалтай бөгөөд цагт хамгийн багадаа 40 м3-ийн хүчин чадлаар ашиглах боломжтой байна. Бутлан ангилсан барилгын чулууны хэрэгцээний хувьд орд нь Сайншанд сумаас 17 км зайтай, хатуу хучилттай авто замаар холбогдсон нь гол давуу тал болж байгаа бөгөөд Сайншанд суманд хэрэгжих томоохон төслүүдэд барилгын чулууны үндсэн нийлүүлэгч болох бүрэн боломжтой байгаа тул 2022 ашиглалтын хүчин чадлыг ТЭЗҮ-д тусгагдсаны дагуу уулын ажилын төлөвлөгөөнд жилд 60.0 мян.м3 барилгын чулуу олборлон борлуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд энэ жил 27.5 мян.м3 барилгын чулуу олборлосон байна.

Уулын ажлын горим

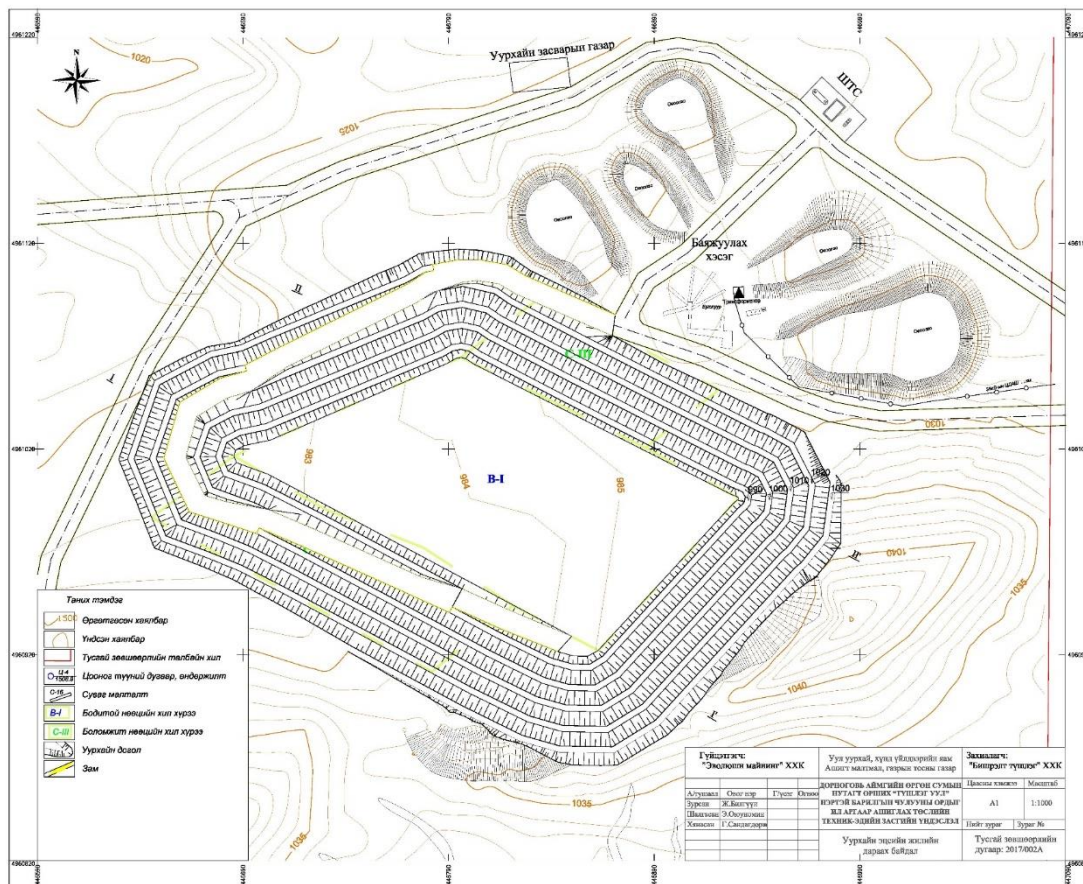
Уурхайн ажиллах горимыг тодорхойлоход районы уур амьсгал, цаг уурын байдал, барилгын чулууны борлуулалт, бүтээн байгуулалтын үетэй уялдуулан тооцоолов.

Хүснэгт 1. Уурхайн ажлын үргэлжлэх хугацаа

№	Ажиллах горимын үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Тоогоор
1	Жилийн хуанлийн хоног	хоног	365
2	Улирлын чанартай сул зогсолт /11.01-04.30/	хоног	181
3	Улс нийтээр амрах, баяр ,ёслолын өдрүүд /05.01-10.30/	хоног	7
4	Цаг агаарын хүндрэлээс шалтгаалсан сул зогсолт	хоног	10
5	Засвар үйлчилгээнд зарцуулах сул зогсолт	хоног	15
6	Жилийн бодит ажиллах хоног	хоног	152
7	Уулын ажил явагдах хоног	хоног	152
	Хоногт ажиллах ээлж	ээлж	1
	Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12
8	Бутлах цех ажиллах хоног	хоног	152
	Хоногт ажиллах ээлж	ээлж	1
	Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12

Тус ордыг ашиглах бэлтгэл ажил болгон ажилчдын тосгоныг барьж байгуулах, тоног төхөөрөмжүүдийг тээвэрлэх, суурилуулах зэрэг ажлуудыг хийх бөгөөд тус ордыг ашиглах ашиглалтын сүүлийн жилд уурхайг хаах нөхөн сэргээх, суурин болон зөөврийн техник тоног төхөөрөмжүүдийг хураах барилга байгууламжуудыг буулгах зэрэг ажлууд шат дараалалтайгаар хийгдэнэ. уурхайн бэлтгэл болон хаалтын ажлыг оролцуулан тус ордыг нийт 15 жилийн хугацаанд олборлохоор төсөлд тусгаж байна.

Зураг- 1. Уурхайн ерөнхий төлөвлөлтийн зураг

Хүснэгт 2. 2022 оны Эвдрэлд өртсөн талбай

№	Эдэлбэр газруудын нэр	Талбайн хэмжээ	
		м ²	га
1	Уурхай	55459.0	5.55
2	Хөрсний овоолго	9386.0	0.94
3	Уурхайн гадаргуун зам	5799.3	0.58
3	Уурхайн тосгон	5599.9	0.56
4	Үйлдвэрлэлийн талбай	19826.3	1.98
	Нийт	96070.4	9.61

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Бүлэг 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Болзошгүй гол сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн юм. Болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй бүрэлдэхүүн тус бүрээр нь ангилан тодорхойлж арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн. Уурхайн бие засах газрыг ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг зориулалтын бодисоор 7 хоногт 1 удаа хийж байсан. Хөрс, агаарын мониторингийн ажлыг Дорноговь аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний газраар шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн. Зэрлэг ан амьтанд зориулан хөв цөөрөм, ундаалах усан сан байгуулсан.

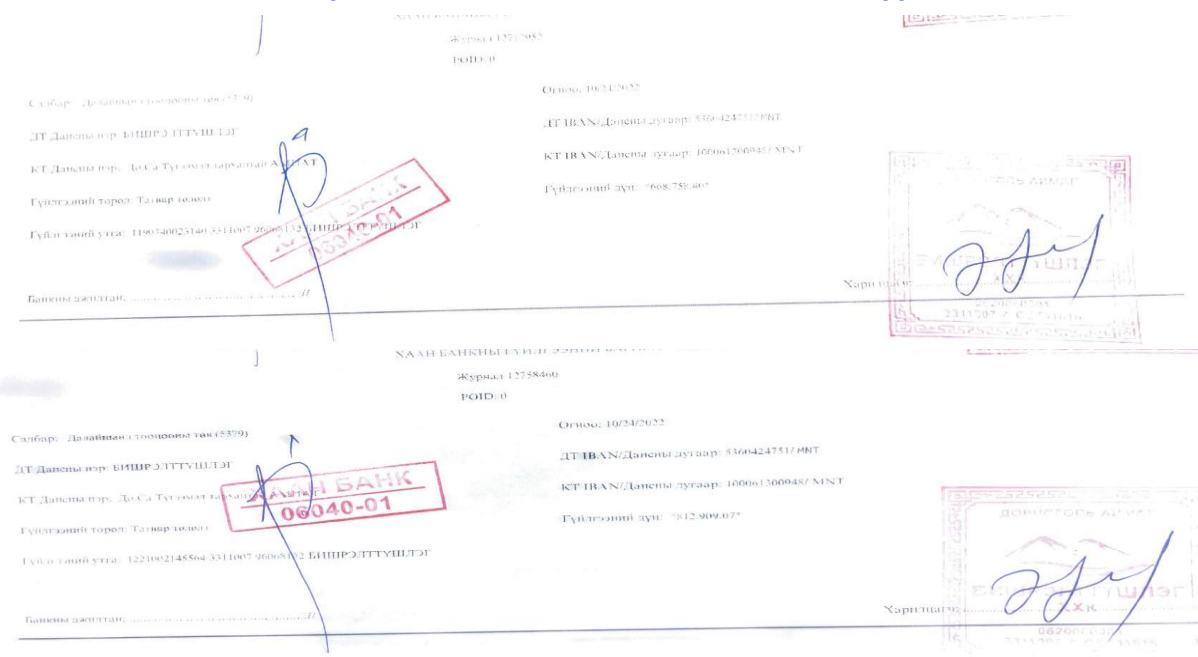
Хүснэгт 3. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ /төг/	Нийт зардал /мян.төг /	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Газар болон хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулсан арга хэмжээ							
Уурхайн ажилчдын байр орчимд бохирдол үүсэх	Уурхайн хогийн цэг, бие засах газруудад ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх	Хогийн цэг, бие засах газар	7 хоногт 1 удаа	72.0		Ариутгагч уусмалыг ашиглаж ариутгалыг хийж байсан.	100
Газрын төлбөрийг төлөх	Лицензийн талбайн хэмжээнд			7855.0		Хавсралтаар төлбөрийн баримтыг үзүүлэв.	100
Агаарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулсан арга хэмжээ							
Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдийнхээ төлбөрийг төлнө	тоног төхөөрөмж	10	Ширхэг	9500	182.0	Автотээврийн хэрэгслийн өөрөө явагч авто машины агаарын бохирдлын төлбөрийг төлсөн.	100

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулсан арга хэмжээ						
Зэрлэг ан амьтанд зориулан хөв цөөрөм, ундаалах усан сан байгуулсан.	Лицензийн талбайн ойр	1			500 000	
Нийт					8609.0	

Зураг- 2. лицензийн төлбөрийн баримтууд

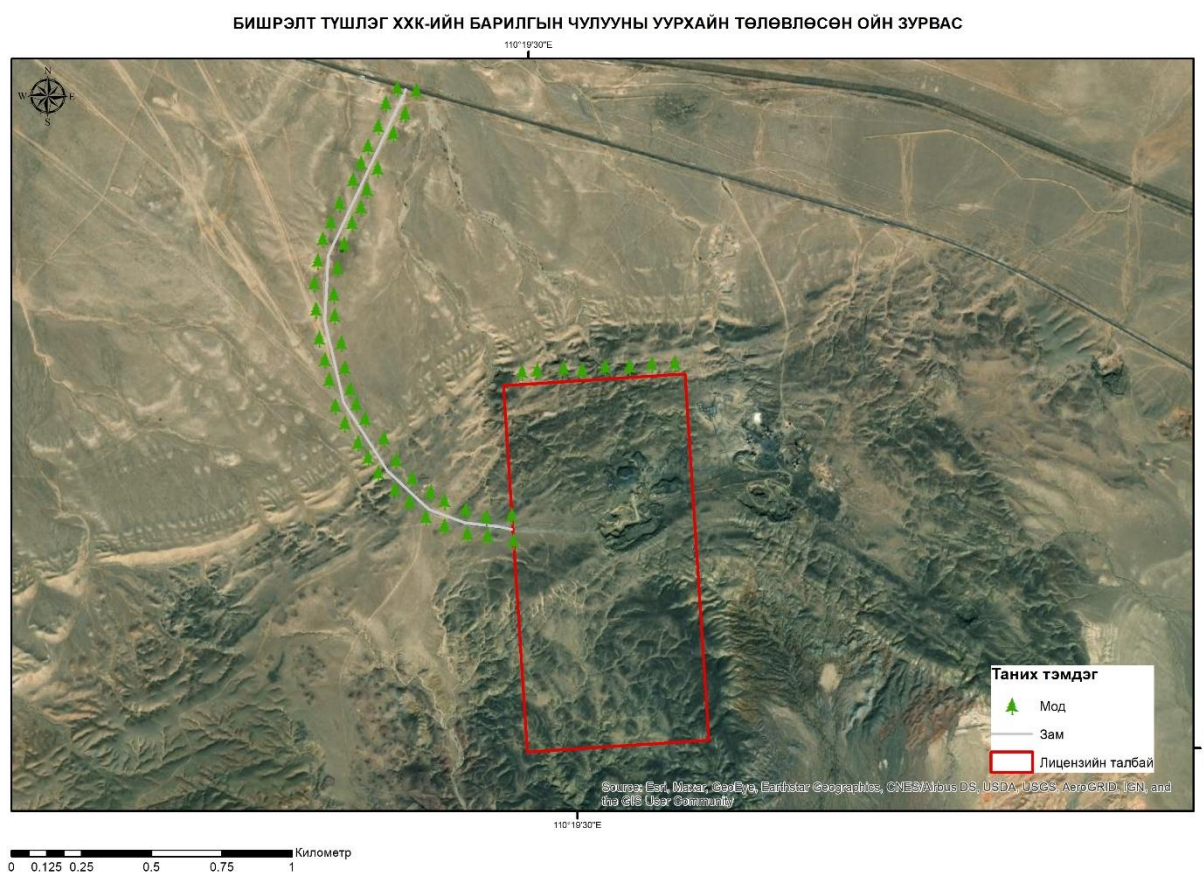
2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ХААН БАНКНЫ ГҮЙЛГЭЭНИЙ БАЛАНС	
Журнал 12686058	
РОИД 0	
Салбар: Далайн ам (болонго тус 43799)	Огноо: 195312652
ДТ Далайн ам: БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	ДТ ИВАН/Далайн ам: 3569424751199T
КТ Далайн ам: До Са Тусамал тэр. АМНАТ	КТ ИВАН/Далайн ам: 1066613669487MNT
Гүйцэтгэлийн төрөл: Татвар төлөгч	Гүйцэтгэлийн зүйл: 1187299343*
Гүйцэтгэлийн үний: 12010224006533100720005152 БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	
Баланс эзэнт гүйцэтгэлийн үний: 12010224006533100720005152 БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	
ХААН БАНКНЫ ГҮЙЛГЭЭНИЙ БАЛАНС	
Журнал 12617832	
РОИД 0	
Салбар: Далайн ам (болонго тус 43799)	Огноо: 195312652
ДТ Далайн ам: БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	ДТ ИВАН/Далайн ам: 3569424751199T
КТ Далайн ам: До Са Тусамал тэр. АМНАТ	КТ ИВАН/Далайн ам: 1066613669487MNT
Гүйцэтгэлийн төрөл: Татвар төлөгч	Гүйцэтгэлийн зүйл: 490145128*
Гүйцэтгэлийн үний: 1220200540006533100720005152 БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	
Баланс эзэнт гүйцэтгэлийн үний: 1220200540006533100720005152 БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	
ХААН БАНКНЫ ГҮЙЛГЭЭНИЙ БАЛАНС	
Журнал 12587841	
РОИД 0	
Салбар: Далайн ам (болонго тус 43799)	Огноо: 195312652
ДТ Далайн ам: БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	ДТ ИВАН/Далайн ам: 3569424751199T
КТ Далайн ам: До Са Тусамал тэр. АМНАТ	КТ ИВАН/Далайн ам: 1066613669487MNT
Гүйцэтгэлийн төрөл: Татвар төлөгч	Гүйцэтгэлийн зүйл: 22512273*
Гүйцэтгэлийн үний: 122940179352933100720005152 БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	
Баланс эзэнт гүйцэтгэлийн үний: 122940179352933100720005152 БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ	

Бүлэг 3. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн санаачилсантай холбоотойгоор Бишрэлт түшлэг ХХК-ийн Түшлэг уул барилгын чулууны ордын талбайд 2022-2026 оны хооронд 1000 мод тарихаар төлөвлөвөө. Уурхайн хотхоныг салхины хүчээр босох тоосжилтоос хамгаалах зориулалтаар ойн зурвас байгуулах нь зүйтэй бөгөөд ойн зурвасын зориулалттай хурдан ургадаг үндсэн модны төрлөөс Улиас (*Populus spp.*) ба Хайлаас (*Ulmus pumila L.*), сөөгний төрлөөс Харгана (*Saragana spp.*), Хар үрт чаргай (*Cotonaester melanocarpa Lodd.*), Бариулт бүйлээс (*Amygdalus pedunculata Pall.*), зэрэг Дорноговь аймгийн ургамлын аймагт бүртгэгдсэн зүйл мод, бутыг тарих боломжтой, энэ ажилд тарих мод, сөөгний тарьц, суулгац Монгол улсын дараах стандартуудыг (MNS 6139-2010, MNS 6140-2010, MNS 6141-2010) хангаж ажиллана.

Зураг- 3. Бишрэлт түшлэг ХХК-ийн барилгын чулууны уурхайн 2022-2026 онд байгуулахаар төлөвлөсөн ойн зурвас

Хүснэгт 4. Ногоон байгууламж байгуулах зардал

Хийгдэх ажил	Хэрэгжүүлэгч	Хугацаа					Шалгуур
		2022	2023	2024	2025	2026	
Уурхайн тээвэрлэлтийн зам болон кемпийн ойролцоо ногоон зурвас	Бишрэлт түшлэг ХХК	200 ширхэг мод	200 ширхэг мод	200 ширхэг мод	200 ширхэг мод	200 ширхэг мод	Байгаль орчны байцаагчийн тоо
Ногоон зурваст шаардлагатай арчилгаа тордолгоо хийх	Бишрэлт түшлэг ХХК	2 эгнээ мод тариалах бөгөөд арчилгаа тордолгоо усалтыг хийж гүйцэтгэж байх					Байгаль орчны байцаагчийн дүгнэлт

Зураг- 4. Мод тарьсан зураг

Тохижилт-Сайншанд хот тохижуулах газраас 200 ширхэг улиас модыг авч уурхайн зам дагуу тариулсан. Энэхүү ажлын зардалд 1000 000 төгрөг зарцуулсан.

Зураг- 5. Мод худалдаж авсан баримт

НХМаягт МХ 1 Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 5 өдрийн
347 тоот тушаалын хавсралт

Бэлэн мөнгөний орлогын баримт

Дугаар 2022 он 09 сар 20 өдөр

Байгууллагын нэр *Тохижилт-Сайншанд хот газар*

Мөнгө тушаагч *Бишрэлт Түшлэг ХХК* хүлээн авсан *ХХК* ажилтай

Тохижилт-Сайншанд хот газар овогтой *Хураангуй* - нээс

Гүйлгээний утга *Модны үнэ*

Тушаасан мөнгөний дүн *(200 ш. х 5000)* 1000.000 төгрөг мөнгө

ХХК үсгээр/ *ХХК*

Хавсаргасан баримт Дорноговь аймгийн
Тохижилт-Сайншанд хот тохижуулах газар

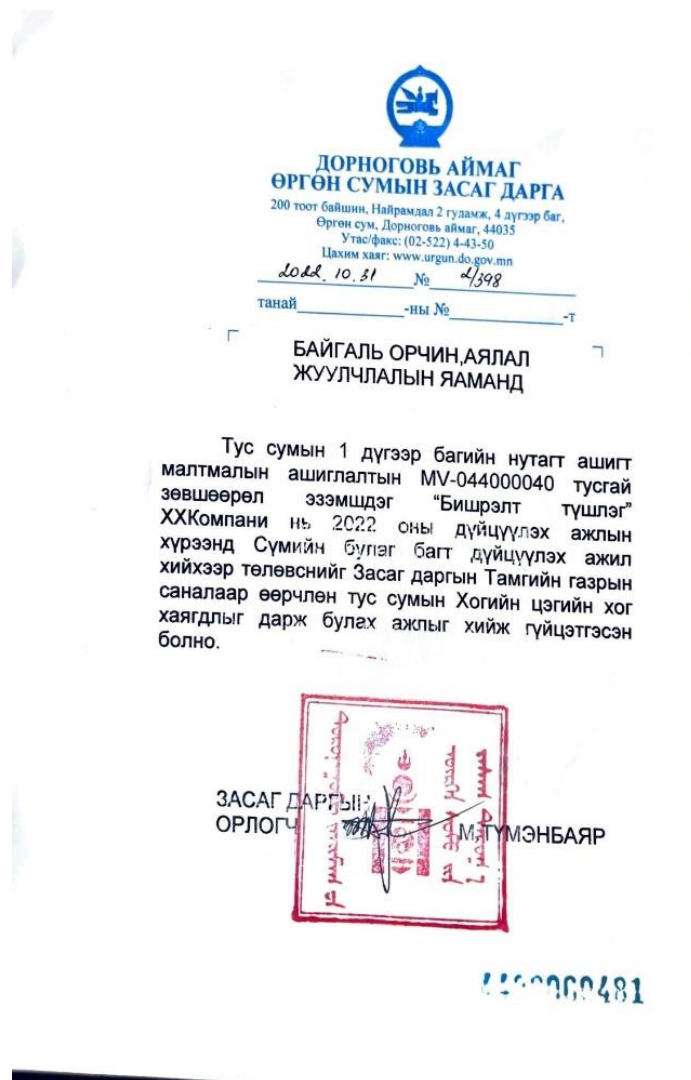
Тэмдэг Дарга *[Signature]* Нягтлан бодогч *[Signature]* Хүлээн авсан *[Signature]* Мөнгө тушаагч *[Signature]*

САНХҮҮ
3022561-304425/02/10

Бүлэг 4. Биологийн болон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Монгол улсын Шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Уул уурхайн хүнд үйлдвэрийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд нарийн хамтарсан 167, А/698, А/336, А242 тушаалын дагуу нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах тухай Засгийн газрын 2020 -2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт туссан уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрч, олон жил орхигдсон 8000 га талбайг нөхөн сэргээх зорилтыг хангах, нөхөн сэргээлтийн ажлыг эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд Дорноговь аймгийн Өргөн сумын засаг даргын тамгын газраас Бишрэлт түшлэг ХХК-д 3.5 га талбайд 28169 м3 талбайд нөхөн сэргээлт хийхийг санал болгосон бөгөөд энэхүү талбайд 2022-2025 хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөсөн боловч Өргөн сумын засаг даргын тамгийн газрын саналаар өөрчлөн тус сумын хогийн цэгийн хог хаягдлыг дарж булаах ажлыг гүйцэтгэсэн байна. Энэхүү ажлын зардалд 2 өдөр 2 ковш ажиллахад хүн хүч, шатахууны зардалд 8000 000 төгрөг зарцуулсан.

Зураг- 6. Өргөн сумын санал

Зураг- 7. Хогийн цэгийн зураг

Бүлэг 5. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Тухайн төслийн үйлдвэрлэлийн болон эрчимтэй сөрөг нөлөөллийн бүсэд иргэд, оршин суугчид, айл өрх, байгууллага байхгүй байна. Иймд нүүлгэн шилжүүлэх төлөвлөгөө тусгагдаагүй болно.

Бүлэг 6. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Монгол Улсын “Соёлын Өвийг хамгаалах тухай” хуулийн 27.8-д Хот суурин, барилга байгууламж барих, шинээр зам тавих, усан цахилгаан станц байгуулах, газар тариалан эрхлэх, ашигт малтмалын хайгуул хийх, ашиглах зэрэг аж ахуйн үйл ажиллагаа явуулахад зориулан газар олгохоос өмнө палеонтологи, археологи, угсаатны мэргэжлийн эрдэм шинжилгээний байгууллагаар урьдчилан хайгуул, судалгаа хийлгэж, дүгнэлт гаргуулна гэж заасны дагуу Бишрэлт түшлэг ХХК-нь уурхайн талбай орчмын археологи, палеонтологийн хайгуулын тайланг хийлгүүлсэн байна. Уурхай нь 2022 оны ашиглалтаар түүх соёлын дурсгалт зүйлс илрээгүй болно.

Бүлэг 7. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах гол арга зам бол осол, эрсдлийг гаргахгүй байх юм. Иймээс уурхай нь 2022 онд аюулын үед авч хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулсан. Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэл, өглөө бүр ХААБ сургалтыг хийж гүйцэтгэсэн. Мөн авто ослоос сэргийлэн анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ 2 ш байрлуулсан. Гал түймрийн аюул гарсан үед хэрэглэхээр галын сарааг байгуулсан.

Хүснэгт 5. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ төг/	Нийт зардал /мян.төг/	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
2022 оны аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулах	Аюулын үед авч хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө 2022 батлуулах	Уурхайн бүх объектод хамаарна.	Ш	1000.0	1000.0	ОБЕГ-ын даргийн 2016 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/75 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралтаар ҮАБ-ын захирагчийн орлогч уул уурхайн аврах ангийн хурандаагаар аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлуулсан. Хавсралтаар батлагдсан нүүрийг үзүүлэв.	100
Тэсэлгээний зөвшөөрөл авах	Уурхай	Уурхай .	Ш			Монтай эрдэнэ ХХК-тай гэрээ байгуулан тэсэлгээний зөвшөөрлийг Мэргэжилийн хяналтын газрын тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн ашиглах зөвшөөрлийг авсан.	100
Гал түймэр гарах	Төслийн талбайд галын хор байршуулах	Төслийн талбай	10	12000	120.0	Галын сарааг галын хороор цэнэглэж ажиллагааг шалгасан.	100

							
Ажилчдын хайхрамжгүй үйлдлээс болж осол гарах	Ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны сургалт явуулах	Бүх ажилчид	7 хоногт 1 удаа	ХАБ мэргэжилтэн сургалтыг явуулсан.			100
Авто ослоос сэргийлэх	Анхааруулах тэмдэглэгээг байршуулах	Төслийн талбайд	10	30 000	300.0	Анхааруулах тэмдэглэгээ шинээр нэмж 2 байршилд байрлуулсан. Зургийг хавсралтаар үзүүлэв.	100
Нийт					1420.0		100

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг- 8. Тэсэлгээний зөвшөөрөл

МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР
ТЭСЭРХ БОДИС, ТЭСЭЛГЭЭНИЙ ХЭРЭГСЭЛ
АШИГЛАХ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС 22/146

Тэсэлгээний ажил гүйцэтгэх тусгай зөвшөөрөл: МОНТАЙ ЭРДЭНЭ ХХК, 2021.04.30.

657

Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл: БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ ХХК, 2017/002А

Тэсэлгээний ажил гүйцэтгэх гэрээ: 2022.06.27, МЭ-БТ/202206

Төслийн баталгаажсан баримт бичиг: Батлагдсан уулын актын төлөвлөгөө

Тэсэлгээний аклын байршил, зориулалт: Дорноговь аймгийн Өргөн сум, Түшлэг уул

ил уурхайд

Тэсрэх материалын хадгалалт: Дорноговь аймгийн Өргөн сумын нутагт байрлах

Түшлэг уулын дайрагч ил эрдэс өрмөцдөж бэлтгэсэн цонхот шууд тэсгэнэ.

№	Тэсрэх материалын нэр	Хэмжээ нжж	Нийт хэмжээ	
			Тоо	Урсур
1	Андро	кг	120000	нэг зуух хэрэ
2	Эмилс	кг	47500	лөхөн долоон минг таван зуу
3	Цохилтын довтолсон давуулагч түүрс / таслууртай	м	6000	зургаан минг
4	Цахилгаан бүс тэсгүүр / цөөнөг	ш	5000	таван минг
5	Цахилгаан бүс тэсгүүр / галарга	ш	2600	хоёр минг зургаан зуу
6	Өвдөгч	ш	5000	таван минг
7	Цонир дамжуулах шихэм	м	26670	хорин зургаан минг зургаан зуун дал
8	Хэрэгч удаашруулагч	ш	900	есөн зуу
9	Гал дамжуулах шихэм	м	200	хоёр зуу
10	Өмөт тэсгүүр	ш	200	хоёр зуу

Тэсэлгээний ажлыг ийнхэнэр Э.Далай-Очир, Ж.Отгонбаатар, Г.Ганлуяга, Ш.Уламбаяр, Т.Ванган, дараах тэсэлгээний С.Ганболд нар "Тэсэлгээний ажлын аюулгүй амьсгалзаны нэгдсэн дурам"-ийн заалтуудын дагуу аюулгүй амьсгалга, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах тэсэлгээний ажлыг явуула.

Онцгой нөхцөл: Тэсрэх материалын зарцуулалтад тавих дотоодын хяналтыг сайжруулах, тэсрэх материал авах бүр орон нутгийн цагдаагийн байгууллагад бүртгүүлж, орон нутгийн Иргэдийн хурлын гаварт тухай бүр мэдэгдэж байна.

Хүчинтэй хугацаа: 2022.12.31

Байгаль орчин, геологи уул уурхайн хэвэлтэн газрын дарга Д.Отгон

Хяналтын хуудас өгссөн Геолог, уул уурхайн хэвэлтэн уулын хэлхээ байгуулалт Л.Цэцэгэрэвдэн

Хяналтын хуудас өгсөөр Монгай эрдэнэ ХХК-ийн захирал Д.Жавхлан

2022.07.05

Дотоодын хяналтыг сайжруулгаца!

"МОНТАЙ ЭРДЭНЭ" ХХК "БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ" ХХК-ИЙН
ХООРНД БАЙГУУЛСАН АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ
ГЭРЭЭ

2022 оны 06-р сарын 27-ны өдөр № МЭ-БТ/202206 Улаанбаатар хот

1. Гэрээний зүйл

"БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ" ХХК (цаашид Захиалагч гэж), "МОНТАЙ ЭРДЭНЭ" ХХК (цаашид Гүйцэтгэгч гэж) бид, цаашид талууд гэж харилцан тохиролцож, гүйцэтгэгч нь захиалагчийн ДОРНОГОВЬ аймгийн ӨРГӨН сумын нутагт байрлах ТҮШЛЭГ УУЛ нэртэй 2017/002А дугаартай ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий газарт Захиалагч байгууллагын гаргасан хүсэлтийн дагуу дайрагчны ордод тэсэлгээний ажлыг хариуцан гүйцэтгэхээр энхүү гэрээг байгуулав.

2. Захиалагч талын эрх, үүрэг

2.1 Захиалагч нь тэсэлгээний материалын сар утирлын хэрэгцээний захиалгыг сар утирлэлт эхлэхээс 10 хоногийн өмнө гүйцэтгэгчид өгч байна.

2.2 Захиалагч нь уурхайд тэсэлгээний ажил гүйцэтгэгчид харгалзан урьдчилан төлөвлөж, тэсэлгээний аклын нөлөөлдөг өртөх талбайг хамгаалагдах объектын аюулгүй байдлыг хангаж, тэсэлгээний ажлыг явуулахад дэвсгэр нутгийн аюулгүй амьсгалзаны зохион байгуулалтын удирдлагаар хангана.

2.3 Захиалагч нь өрөмдөлгийн талбайг асааж тэгшлэн, маршеядерийн хэмжилт хийж өрмийн машин аюулгүй ажиллах нөхцлийг хангана.

2.4 Захиалагч нь өрмийн машин дээр ажиллах гүйцэтгэгчийн ажилчид тэсэлгээний байрар хангана.

2.5 Захиалагч нь гүйцэтгэгчийн ажилчдыг өдөрт 3-аас цөөнгүй удаа халуун хоолоор хангана.

2.6 Захиалагч нь тэсэлгээний ажил явуулах талбайг өрөмдөл тэсэлгээний аклын технологийн шаардлагад нийцүүлэн өрөмдөлгийн паспортны дагуу өрөмдөн бэлтгэж, гүйцэтгэгчид тэсэлгээний аклын паспорт боловсруулахад шаардлагатай уул, геолог, уул төмчийн өгөгдөлүүдийг бүхий өрөмдөн цонхонгуудын зураглалыг тэсэлгээ хийхээс өмнө гарган өгч тэсэлгээ хийх өрмийн гүйцэтгэгчид мэдэгдэнэ. Хэрэв өрөмдөлгийн паспортад өөрчлөлт орох буюу тэсэлгээ хийх өдөр цонхонгийг өрөмдөж дуусгах бол өрөмдөлгийн зургийг бураг гаргасаны дараа гүйцэтгэгчид өгч байна.

2.7 Захиалагч нь өрөмдөн блокод тэсэлгээний ажил явуулахад гүйцэтгэгчийн тээврийн хэрэгсэлүүд аюулгүй чөлөөтэй зорчих зам талбайг зассан байна.

2.8 Захиалагч нь гүйцэтгэгчийн боловсруулсан тэсэлгээний аклын паспорттай танилцаж батлан, тэсэлгээний дараа уг паспортны дагуу хэрэглэгдсэн тэсрэх материалын зарцуулалтыг ижил гарын үсэг зурж баталгаажуулж байна.

2.9 Захиалагч нь тэсэлгээний аклын түргээ хийх хайрганы дотоод тээвэрлэлтийг гүйцэтгэнэ.

2.10 Захиалагч нь гүйцэтгэгчийг блок цэнэглэх үед тэсэлгээний аюултай бусад байрлаж байгаа хүн, техник тусгай төвөрмөжийг аюултай бусдээс гаргаж дэвсгэр нутгийн аюулгүй байдлыг хангаж үргэлтэй.

2.11 Гүйцэтгэгчийн нэхэмжлэлийн дагуу тэсэлгээний ажил гүйцэтгэсэн төлбөрийг нэхэмжлэл өгсөнөөс хойш 7 хоногт багтаан төлнө.

№ МЭ-БТ/202206 6 | 1

7. Давагдашгүй хүчин зүйл

7.1 Давагдашгүй хүчин зүйлд тооцогдох гал түймэр, үер болох, газар хөдлөх зэрэг гамшиг, хөл хорио тогтоох, хууль тогтоомжинд өөрчлөлт орох зэрэг тухайн гэрээг хэрэгжүүлэхэд урьдчилан тооцогдуй онцгой хориг саад үүссэн нөхцөлд энхүү гэрээний үүргээс талууд хосагчдын болон бүрмөсөн чөлөөлөгдөнө.

8. Маргаан шийдвэрлэл

8.1 Талууд маргааныг харилцан тохиролцоо замаар шийдвэрлэнэ. Хэрэв тохиролцсонд эс хүрвэл маргааныг шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

9. Бусад зүйл

9.1 Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурснаар батлагдаж 2022 оны 06-р сарын 27-ний өдрөөс эхлэн 2023 оны 12-р сарын 31 хүртэлх хугацаанд мөрдөгдөнө.

9.2 Талууд гэрээний хугацааг сунгах, нэмэлт болон өөрчлөлт оруулах асуудлыг бичгээр тавьж хамтран шийдвэрлэж байна. Хугацаанаасаа өмнө гэрээг цуцлах саналыг санал гаргагч тал нөгөө талд 30 хоногийн өмнө бичгээр өгнө.

9.3 Гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд нэг нэг хувийг ижил тэгш эрхтэйгээр эзэмшинэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ЗАХИАЛАГЧ ТАЛ: "Бишрэлт Түшлэг" ХХК-ийг төлөөлж: Э.Уранчимэг /Гарын үсэг/

ГҮЙЦЭТГЭГЧ ТАЛ: "Монгай Эрдэнэ" ХХК-ийг төлөөлж: Д.Отгонбаатар /Гарын үсэг/

№ МЭ-БТ/202206 6 | 3

Бүлэг 8. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Энэхүү төсөл нь нийт 12 жилийн хугацаанд хэрэгжих тогтвортой төсөл учраас хог хаягдлыг ангилан ялгах, аюултай хог хаягдлыг тусад нь хадгалах зэрэг үйл ажиллагаанууд бага багаар хэрэгжүүлж ажиллаж байгаа. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар баталсан хог хаягдлыг ангилан ялгах менежментэд хэвшүүлэх ажилчдад хог хаягдлыг яагаад ялгах тухай сургалтыг хийж гүйцэтгэсэн. Мөн уурхайн кемпэд 2 ширхэг ангилан ялгах зориулалттай хогийн савыг суурьлуулж, аюултай хог хаягдыг ахуйн хаягдлаас тусад нь хадгалах зориулалттай талбайд хадгалж байна. Энэхүү ажлын зардалд 1492.0 мян.төг зарцуулсан.

Хүснэгт 6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчныг хамгаалахад хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хамарсан цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Хэмжээ	Нэгжийн үнэлгээ /мян.төг/	Нийт зардал /мян.төг/	Тайлбар	Хэрэгжүүлсэн хувь
Хог хаягдлыг ангилан ялгаж хаядаг болох, ажилчдыг энэ аргад хэвшүүлэх талаар сургалт хийх	Бүх ажилчид	-	3 удаа	100.000	300.0	Уурхайд хог хаягдал ангилан ялгах талаар уурхайн ажилтанд сургалтыг зохион байгуулсан.	100
Хог хаягдлыг ангилан ялгадаг хогийн савыг уурхай кемпэд 2 ширхэгийг байрлуулах	Кемпийн талбай	Ш	1		700.0	Уурхайн кемп дээр хуванцар болон цаасан хог хаягдлыг ангилж эхэлсэн. Гадагш хийсэхээс хамгаалсан 1.5 м өндөртэй торон хашаа барисан.	100

							
Өргөн сумтай хог хаягдлын гэрээ байгуулж хог хаягдлаа тээвэрлэн сумын нэгдсэн хогийн цэгт хаяж байна.	Уурхайн талбай				360.0		100
Аюултай хог хаягдлыг цуглуулах цементжүүлэн байгуулсан	Уурхайн талбай	ш	1			Уурхайн аюултай хог хаягдал болох ашиглагдсан тос, аккумуляторыг тусгай зориулалтын талбайг бэлтгэсэн.	100

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

								
Нийт							1360.0 мян.төг	100 хувь

Зураг- 9. Хогийн цэгний гэрээ

ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ

**Дорноговь аймгийн Өргөн сумын
Басалт сумын Тамгийн газрын дарга
ЦАСАНЦЭЦЭГ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1 Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн 8.4, 9.2, 20.1, 20.2, Сумын ИТХ-ын 2014 оны 12 дугаар сарын 24-ны өдрийн 08 тоот тогтоолыг үндэслэв.

1.2 Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх ахуй болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг ангилж, цуглуулах, хадгалах, дахин боловруулж эргүүлэн ашиглах, тээвэрлэх, булах болон орчны ариун цэврийг тогтмол цэвэр байлгах цэвэр эрүүл орчинд эжилжлэх амьдрах орчныг бий болгоход оршино.

Хоёр. Гэрээ байгуулагч талууд

2.1 Нэг талаас Дорноговь аймгийн Өргөн сумын ЗДТГ-ыг төлөөлж Байгаль орчны бодлогын мэргэжилтний түр орлон гүйцэтгэгч А.Рэнцэнханд нөгөө талаас 0611004049 тоот улсын бүртгэлийн дугаар 3311007 тоот регистрийн дугаартай Захирал Энхтайван овогтой Уранчимэг нар харилцан тохиролцож 2022 оны 01 дугаар сарын 15-ны өдрөөс 2022 оны 12 дугаар сарын 25 хүртэл хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав. Сумын ЗДТГ-ын эрх үүрэг

3.1 Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Хог хаягдлын хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллана.

3.2 Аж ахуй нэгж байгууллагын Барилгын хог хаягдал гаргасан хураамжийг Сумын ИТХ-ын 2014 оны 12 дугаар сарын 24-ны өдрийн 08 тоот тогтоолоор Ахуйн хэрэглээний хог хаягдал /уул уурхай/ сарын 30000 төгрөгөөр тооцно.

Дөрөв. "Бишрэлт түшлэг" ХХК-ийн дүрлэх эрх үүрэг

4.1 Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас гарсан ахуйн, хуурай хог хаягдлыг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын саванд хаягдаж байх.

4.2 Аж ахуйн нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны хураамжийг сумын төрийн сан банкны 100060700947 тоот дансанд бүрэн төлөх.

4.3 Аж ахуй нэгж байгууллага нь хог хаягдаж 7 хоног бүрийн 3 дахь өдөр сумын тамгын газарт мэдэгдэж ануулах.

4.4 Төлөх нийт төлбөр 1 сарын 30000 төгрөг.

Нийт төлбөр: 360000 /гурван зуун жаран мянган төгрөг/

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Дорноговь аймгийн Өргөн сумыг төлөөлж
Байгаль Орчны Бодлогын Мэргэжилтнийг түр орлон гүйцэтгэгч
А.Рэнцэнханд
Утас: 90103863

Ердийн ашигт малтмал ашиглагчийг төлөөлж
"БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ" ХХК-ийг төлөөлж
Захирал Энхтайван
Утас: 96088132

Зураг- 10. Хогний төлбөрийн баримт

МӨНГӨН ШИЛЖҮҮЛЭГ / MONEY TRANSFER

Хүлээн авагчийн /Beneficiary's: Он/YY Cap/MM Өдөр/DD
2022...10...31

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account No:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
ТӨРИЙН САН	100060700947	До.Ор хог хаягдлын хураамж
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Мөнгөн дүн үсгээр / Amount in words:	Валют / Currency:
360,000.00	Гурван зуун жаран мянган төгрөг	MNT
Гүйлгээний утга, бусад тэмдэглэл / Details of payment:		Нууц код / Code:
БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ ХХК 3311007 У-99008832		

Шилжүүлэгчийн / Sender's

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account No:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
ТӨРИЙН БАНК	28082537	БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ ХХК 3311007
Мөнгөн дүн тоогоор / Amount:	Валют / Currency:	Гүйлгээний төрөл / Transaction type
360,000.00	1000 MNT 700 947	Банк хоорондын бэлэн гүйшээ-13600506
Харилцагчийн тэмдэглэл / Customer code: Бишрэлт түшлэг ХХК 3311007 360000		

Тамга / Stamp: Баталгаат гарын үсэг / authorized signature:
2 3

Банкны тэмдэглэл / For bank use only:	Төлөр №	Журнал №	Огноо	Гүйлгээний хураамж	Шилжүүлэгчийн биеийн байцаалтын төрөл №	Төлөр гарын үсэг
	11056/2808	833990309446	2022.10.06	0.31 500.00		

Зураг- 11. Энгийн болон аюултай хог хаягдлын цэг

Бүлэг 9. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Орчны хяналт шинжилгээ мониторингийн ажилд Дорноговь аймгийн ус цаг уур орчны шинжилгээний газартай гэрээ байгуулан агаарын 2 цэгт шинжилгээг хийж гүйцэтгүүллээ.

9.1. Агаарын чанарын шинжилгээний үр дүн

Дээжний үр дүнгээс харахад Агаарын чанарын стандарт MNS4585-2016 стандарт дах хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

Хүснэгт 7. Агаарын шинжилгээ, дээж авсан цэг, шинжилгээний дүн

№	Хэмжилт хийсэн цэгийн нэр	Тодорхойлсон элементүүд мг/м ³		
		Азотын давхар исэл NO ₂	Хүхэрлэг хий SO ₂	Нийт тоос
1	Олборлолтын хэсэг	0.031	0.002	0.000
2	Карьер	0.033	0.001	0.001
MNS4585-2016 стандарт дах хүлцэх агууламж		0.200	0.450	0.500

Зураг- 12. Агаарын шинжилгээ, дээж авсан цэг, шинжилгээний дүн

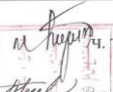
ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар, он /№ : 2022/34
Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хааг, утас : "Бишрэлт Түшлэг" ХХК
Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : Ч. Түмэннаст /Лабораторийн инженер/
Сорьцын төрөл, тоо : SO₂-2, NO₂-2, Нийт тоос-2
Хүлээн авсан огноо : 2022.08.22
Сорьцын тодорхойлолт : Дорноговь аймаг, Сайншанд сум
Шинжилсэн огноо : 2022.08.22-08.24
Хуудасны тоо : 1

Үр дүн

№	Дээж авсан цэгийн нэр	Хүхэрлэг хий, SO ₂ мг/м ³	Азотын давхар исэл, NO ₂ мг/м ³	Нийт тоосны агууламж мг/м ³
1	Олборлолтын хэсэг N 44°48'03.2 E 110°19'67.0	0.002	0.031	0.000
2	Карьер N 44°48'08.6 E 110°19'43.9	0.001	0.033	0.001
ЗДХ	MNS4585-2016	0.450	0.200	0.500

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн лабораторийн инженер: Ч. Түмэннаст/

Хянаж баталгаажуулсан УЦУОШТөвийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч: Б.Эвхмандал/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Зураг- 13. Агаарын шинжилгээ олборлолтын хэсэг орчимд

9.2. Хөрсний шинжилгээний үр дүн

Монгол орны хөрс-газарзүйн мужлалтаар бүсийн хэв шинжит заримдаг цөлийн (говийн) Бор хөрс зонхилон тархдаг Сайншандын хөрсний тойргийн өмнөд хэсэгт хамрагддаг. Хөрсний энэ тойрог нь өргөргийн бүсчилээр хойд талдаа цайвар хүрэн хөрстэй хуурай хээрийн бүсийн өмнөд зах, хээржүү цөлийн цайвар бор хөрстэй говийн дэд бүсийн хойд захын хоорондох өргөн зурвас газрыг эзлэх бөгөөд Сайхандулаан сумын баруун хилээс зүүн тийшэх ихэнх нутаг, Сайншанд сумын нутаг, Өргөн сумын нутгийг бараг бүхэлд нь хамарч улсын хил хүртэл үргэлжилдэг.

Зураг- 14. Хөрсний тархалтын зураг

Сайргархаг хөрс Зүүнбаян багийн эргэн тойрны Баян өндөр (883 м), Зүүн ухаа (804 м), Хүрэн цав толгой (1004 м), Цаг хар толгой (830 м) зэрэг ухаа гүвээрхэг өндөрлөгүүдэд мөн тогтворждог. Харин Сайншанд Өргөн сумын хоорондох Хайрхан уул (1120 м), Шанагын өндөр уул (1102 м), Хөөтийн хяр, Зүүн Баян багийн нутаг дах Тоосгонт уул (1069 м), Хөөвөрийн улаан уул (1270 м), Хаалга уул (1061 м), Сайхандулаан сумын Өндөр Жавхлант уул (1153 м), Өвөлжөө уул (1062 м) зэрэг хэрчигдэл ихтэй нам уулс нь заримдаг цөлийн **чулуурхаг Бор, сайргархаг Бор** хөрстэй юм. Ийнхүү Сайншанд хавийн нам уул, ухаа гүвээ, цав толгодын хөрсөөр төлөөлүүлж авсан сайргархаг Бор хөрс нь Дорноговь аймгийн хэмжээнд энд тэнд багахан талбайд (2670 км²) тархсан энэ хөрсний 49.4%-ийг эзэлж байгааг дээрх хүснэгтээс харж болно.

Зураг- 15. Хөрсний шинжилгээний лабораторийн дүн

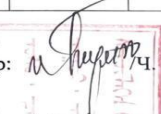
ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

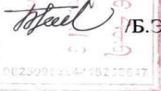
ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

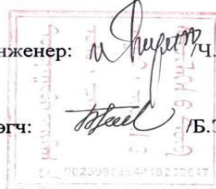
Дугаар, он /№ : 2022/33
Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Бишрэлт Түшлэг” ХХК
Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : Ч. Түмэннаст /Лабораторийн инженер/
Сорьцын төрөл, тоо : Хөрс агрохими-3
Хүлээн авсан огноо : 2022.08.22
Сорьцын тодорхойлолт : Дорноговь аймаг, Өргөн сум
Шинжилсэн огноо : 2022.08.22-08.29
Хуудасны тоо : 1

Үр дүн

№	Цэгийн нэр	pH	Чийг %	Нитратын азот /NO ₃ / мг/кг	Сульфат /SO ₄ / мг/кг	Фосфор /P ₂ O ₅ / мг/кг	Амиакийн азот /NH ₄ / мг/кг
1	Олборлолтын хэсэг N 44°48'03.2 E 110°19'67.0	8.84	1.97	10.40	12.61	6.61	17.22
2	Карерь N 44°48'08.6 E 110°19'43.9	9.16	2.29	5.41	32.79	13.95	23.78
3	Харьцуулсан хөрс N 44°48'07.3 E 110°19'71.0	8.51	0.72	9.80	38.71	30.54	34.11

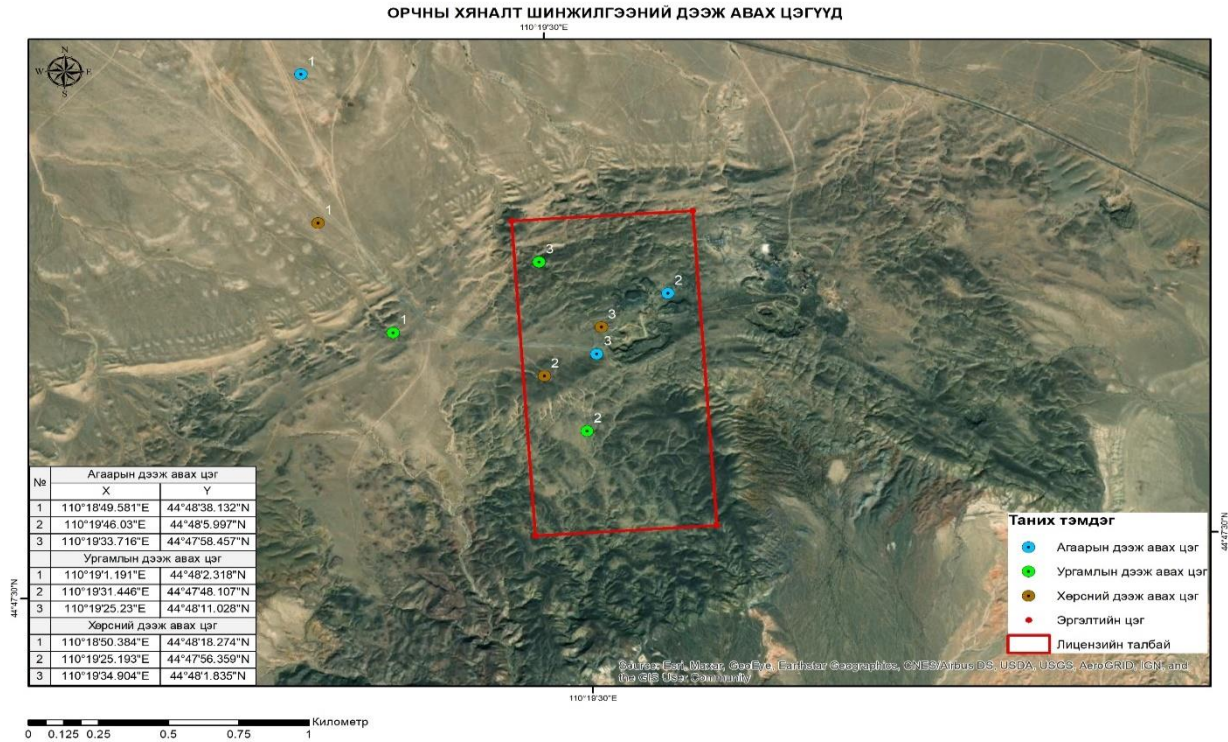
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн лабораторийн инженер: Ч. Түмэннаст/

Хянаж баталгаажуулсан УЦУОШТөвийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч: /Б.Энхмандал/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Зураг- 16. Дээж авсан цэгийн байршил

Хүснэгт 8. Төлбөрийн баримт

Сэтгэлийг сайдал 2017 оны 12 дугаар сарын 5
өдрийн 347 тоот тушаалын хяаралт

НЭХЭМЖЛЭХ №

Нэхэмжлэгч: Байгууллагын нэр: До.УЦУОШЛба
Төлөгч: Байгууллагын нэр: "БИШРЭЛТ ТҮШЛЭГ ХХК"

Хаяг: Дорноговь аймгийн 6-р баг 8-
817 тоот
РД: 9025995
Утас, факс: 70522511
З-шуудан:

Хаяг: РД: 3311007
Гэрээний №:

Банкомы нэр: төрийн сан банк
Банкомы дансны дугаар: 100060013015

Нэхэмжилсэн огноо: 2022.08.24
Төлбөр хийх хугацаа: 5 хоног

№	Гүйлгээний утга	Тоо хэмжээ /хүн/	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
1	хөрс	3	46,400	139,200
2	Агаар	2	18,500	37,000
3	Тоос	2	15,000	30,000
Дүн				
НӨАТ				
Нийт дүн				206,200

Мөнгөний дүн: /Хоёр зуун зургаан мянга хоёр зуун / төгрөг

(Тамга) Дорноговь аймгийн Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний төв
Нягтлан бодогч: /А.Мөнхсар /
ТТС856/т. 9025995

Бүлэг 10. Аймаг, нийслэлийн засаг даргын шаардлагаар биелүүлсэн арга хэмжээ

Аймаг, сумын засаг даргын шаардлагаар Үндэсний баяр наадмаар Сайншандаас Өргөн сум чиглэлд 8 км замын хуримтлагдсан хогийн өөрсдийн ажилчдын хүчээр цэвэрлэсэн.

Зураг- 17. Хог хаягдал цэвэрлэж байгаа байдал

Дорноговь аймгийн Тохижилт Сайншанд хот тохижилтын газраас хүсэлт тавьсаны дагуу Сайншанд сумын засмал зам дагуух бүх үүлзваруудад цас борооны үерийн уснаас хамгаалах зорилгоор 225 м3 5-10 мм хэмжээтэй 7200 000 үнэ бүхий хайргыг үнэ төлбөргүй нийлүүлэн ажилласан. Мөн Сайншанд сумын 3-р багийн 1-р дүгээр сургуулийн урд тал 30 дугаар байрны зам засварын ажилд 660000 төгрөгийн хайргыг үнэ төлбөргүй нийлүүлсэн.

Улсын их баяр наадам, Дорноговь аймаг байгуулагдсаны түүхт 90, 91 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэхтэй холбогдуула “Төв цэнгэлдэх хүрээлэн”-гийн шаардлагатай хэсгүүдэд үерийн уснаас хамгаалах далан суваг татах, шал цутгах зэрэгт зориулан 315 м3 буюу 10080000 төгрөгийн үнэ бүхий 5-10 мм хайргыг үнэл төлбөргүй нийлүүлсэн.

Хүснэгт 9. Нийт нийлүүлсэн хайрганы зардал

№	Хандив өгсөн газар	Нийлүүлсэн хайрганы мөнгөн дүн
1	Тохижилт Сайншанд хот тохижилтын газар	7200 000
2	Сайншанд сумын 3-р баг	660 000
3	Дорноговь аймгийн засаг даргын тамгын газар	1008000
	Нийт	17940 000

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг- 18. Дорноговь аймгийн Тохижилт Сайншанд хот тохижилтын газар,
Сайншанд 3-р багийн Засаг даргын тодорхойлолт

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ
"ТОХИЖИЛТ-САЙНШАНД"
ХОТ ТОХИЖИЛТЫН ГАЗАР
110 дугаар байр, Дунд гуудамж, 2 дугаар баг,
Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103
Утас: (705) 2-27-56
И-мэйл: Tohijilt.sainshand2002@gmail.com
2022.10.31 № 110
танай _____-ны № _____-Т

БИШРЭЛТТҮШИГ ХХК-д

Тус байгууллага нь Сайншанд сумын хэмжээний засмал замын дагуух бүх уулваруудад цас борооны үеэрийн уснаас хамгаалах зорилгоор 225м3 5-10мм 7,200,000 үнэ бүхий хайргыг үнэ төлбөргүй нийлүүлэн хамтран ажилласан болохыг тодорхойлов.

ДАРГА Б.ЖАРГАЛСАЙХАН
4417154353
40440329028501

D:\alban bichig.docx
442201186

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ
САЙНШАНД СУМЫН 3 ДУГААР
БАГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
111 дүгээр байр, Мавнзав 1 дүгээр гуудамж, 3 дугаар баг,
Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103
Цахим шуудан: sainshand3rbag@gmail.com
2022.10.31 № 453
танай _____-ны № _____-Т

БИШРЭЛТТҮШЛЭГ ХХК

Тус багийн 1 дүгээр сургуулийн урд тал 30 дугаар байрны зам засварын ажилд 660000 төгрөгийн хайргыг үнэ төлбөргүй өгч хамтран ажилласан.

Хавсралт 1 хуудастай.

ЗАСАГ ДАРГЫН
ҮҮРЭГ ГҮЙЦЭТЭГЧ М.ЭНХЗАЯА

Зураг- 19. Аймгийн Засаг даргын тодорхойлолт

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР
44103 Дорноговь аймаг, Сайншанд сум, 3 дугаар баг,
Нутгийн удирдлагын ордон, Утас/Факс: (976) 7052 3036,
И-мэйл: zdig@domogovi.gov.mn, Вэбсайт: domogovi.gov.mn
2022.10.31 № 04/1606
танай _____-ны № _____-Т

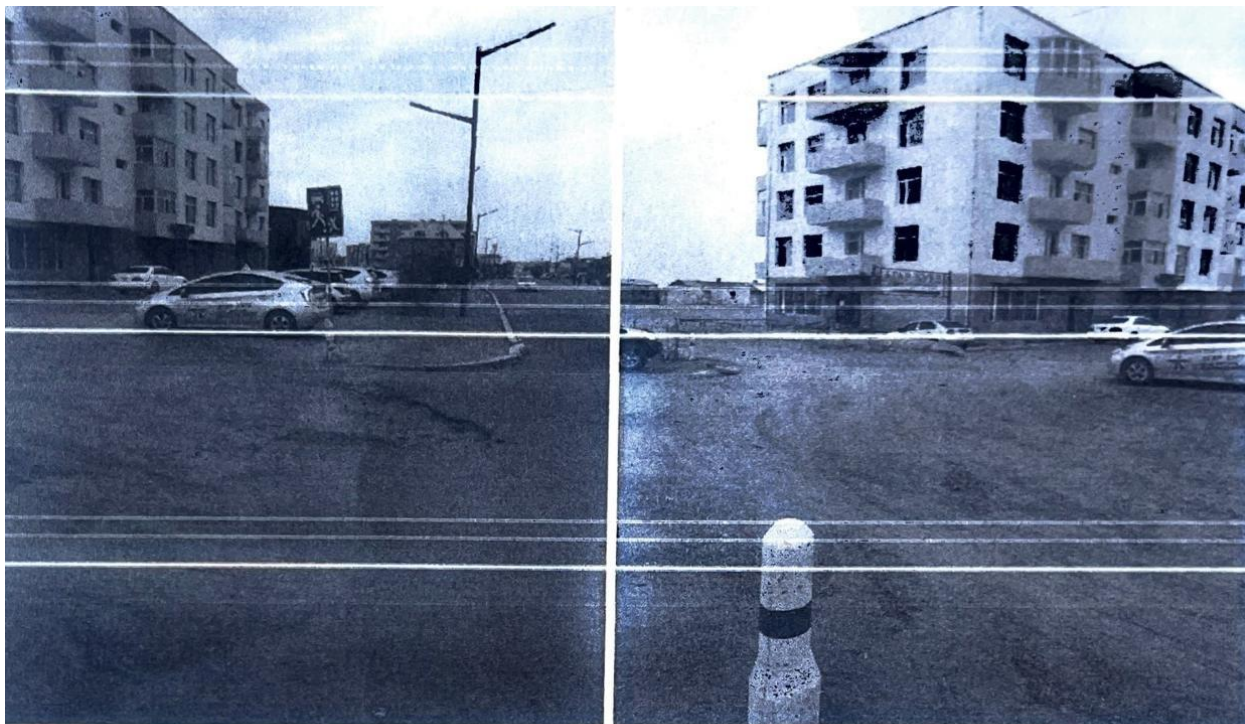
"БИШРЭЛТТҮШЛЭГ" ХХК-д

Улсын их баяр наадам, Дорноговь аймаг байгуулагдсаны түүхт 90, 91 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэхтэй холбогдуулан "Төв цэнгэлдэх хүрээлэн"-гийн шаардлагатай хэсгүүдэд үерийн уснаас хамгаалах далан суваг татах, шал цутгах зэрэгт зориулан 315м3 буюу 10,080,000 (арван сая наян мянга) төгрөгийн үнэ бүхий 5-10 мм-ийн хайргыг үнэ төлбөргүй нийлүүлсэн болно.

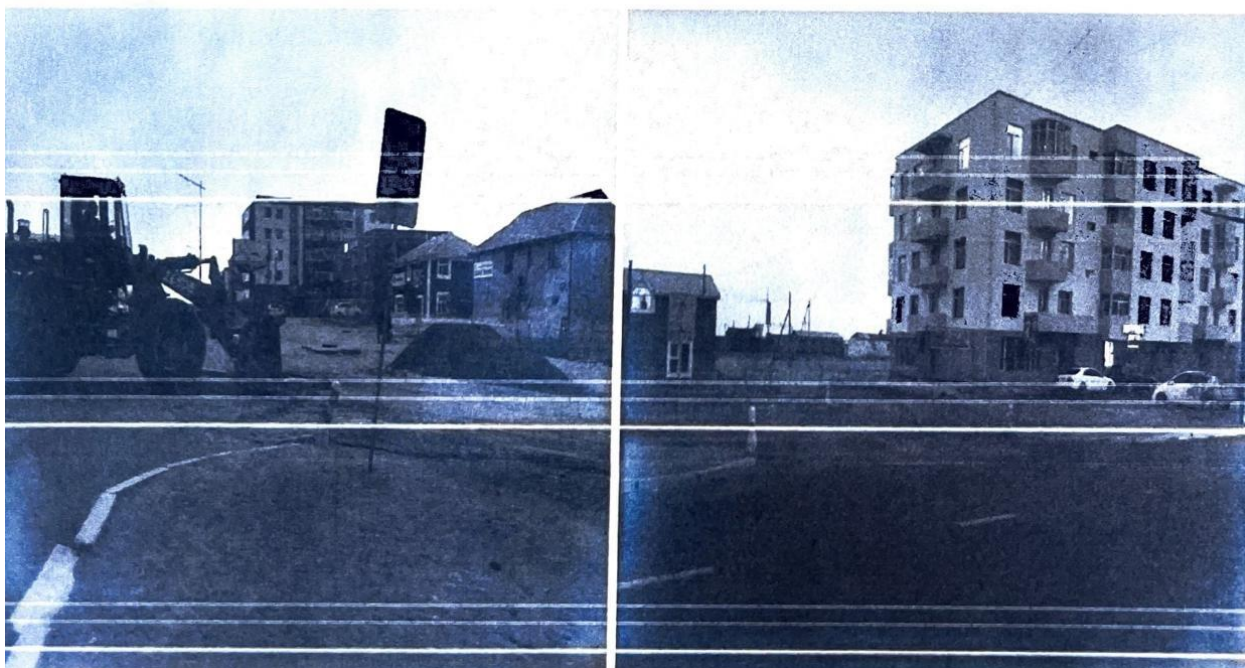
Хөгжлийн бодлого,
төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын
хэлтсийн дарга А.АМГАЛАНЗАЯА

4409221204

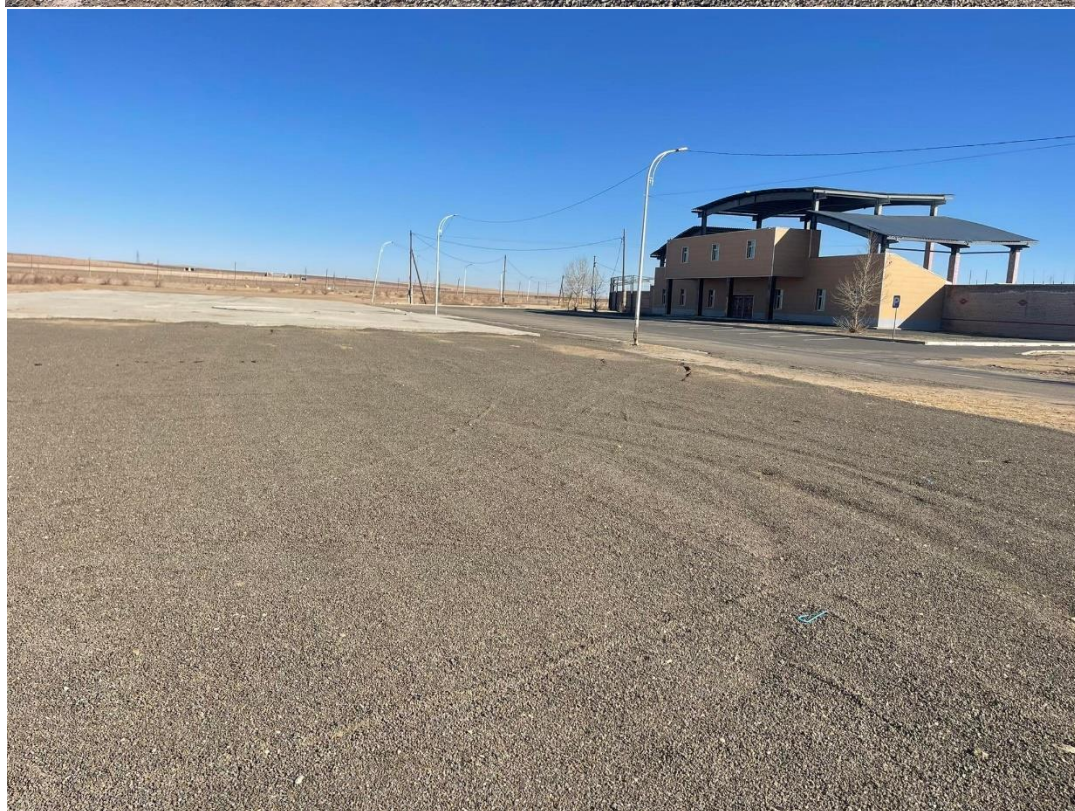
Зураг- 20. Хайргаар хучсаны өмнө болон дараах

ДАРЛАА

Зураг- 21. Хайрга нийлүүлсэн талбайнууд

Бүлэг 11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

Уурхайн үйл ажиллагаатай танилцахаар 2022 оны 07-р сарын 23-ны сумын засаг даргын тамгийн газрын мэргэжилтэнүүд сумын иргэдийн төлөөлөгчөөс ирж уурхайн үйл ажиллагаа болон хийж гүйцэтгэсэн ажлуудтай танилцсан.

Хүснэгт 10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөх оршин суугчид олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт

Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт							
Орон нутгийн иргэд болон байгаль орчны байцаагч нарт уурхайн үйл ажиллагаа болон 2022 оны БОМТ-ний биелэлтийг тайлагнасан					440.0	Орон нутгийн иргэд болон байгаль орчны байцаагч нарт уурхайн үйл ажиллагаатай 2022 оны сард танилцсан.	90 хувь

Дүгнэлт

“Бишрэлт түшлэг” ХХК нь Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дүгээр сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот тушаалаар шинэчлэн баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу Түшлэг уулын барилгын чулууны ордыг ашиглах төслийн 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсрууллаа.

“Бишрэлт түшлэг” ХХК-ийн бутлан ангилах төхөөрөмжийн хүчин чадал нь цагт 40-45 м3 барилгын чулуу бутлан ангилах хүчин чадалтай бөгөөд цагт хамгийн багадаа 40 м3-ийн хүчин чадлаар ашиглах боломжтой байна. Бутлан ангилсан барилгын чулууны хэрэгцээний хувьд орд нь Сайншанд сумаас 17 км зайтай, хатуу хучилттай авто замаар холбогдсон нь гол давуу тал болж байгаа бөгөөд Сайншанд суманд хэрэгжих томоохон төслүүдэд барилгын чулууны үндсэн нийлүүлэгч болох бүрэн боломжтой байгаа тул 2022 ашиглалтын хүчин чадлыг ТЭЗҮ-д тусгагдсаны дагуу уулын ажилын төлөвлөгөөнд жилд 60.0 мян.м3 барилгын чулуу олборлон борлуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд энэ жил 27.5 мян.м3 барилгын чулуу олборлосон байна. олборлолтын үйл ажиллагаанд 9.61 га талбай нөлөөлөлд өртсөн байна.

Болзошгүй гол сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн юм. Болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй бүрэлдэхүүн тус бүрээр нь ангилан тодорхойлж арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн. Уурхайн бие засах газрыг ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг зориулалтын бодисоор 7 хоногт 1 удаа хийж байсан. Хөрс, агаарын мониторингийн ажлыг Дорноговь аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний газраар шинжилгээг хийж гүйцэтгэсэн. Зэрлэг ан амьтанд зориулан хөв цөөрөм, ундаалах усан сан байгуулсан.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн санаачилсантай холбоотойгоор Бишрэлт түшлэг ХХК-ийн Түшлэг уул барилгын чулууны ордын талбайд 2022-2026 оны хооронд 1000 мод тарихаар төлөвлөлөө. Уурхайн хотхоныг салхины хүчээр босох тоосжилтоос хамгаалах зориулалтаар ойн зурвас байгуулах нь зүйтэй бөгөөд ойн зурвасын зориулалттай хурдан ургадаг үндсэн модны төрлөөс Улиас (*Populus spp.*) ба Хайлаас (*Ulmus pumila L.*), сөөгний төрлөөс Харгана (*Caragana spp.*), Хар үрт чаргай (*Cotonaester melanocarpa Lodd.*), Бариулт бүйлээс (*Amygdalus pedunculata Pall.*), зэрэг Дорноговь аймгийн ургамлын аймагт бүртгэгдсэн зүйл мод, бутыг тарих боломжтой, энэ ажилд тарих мод, сөөгний тарьц, суулгац Монгол улсын дараах стандартуудыг (MNS 6139-2010, MNS 6140-2010, MNS 6141-2010) хангаж ажиллана. Тохижилт-Сайншанд хот тохижуулах газраас 200 ширхэг улиас модыг авч уурхайн зам дагуу тариулсан. Энэхүү ажлын зардалд 1000 000 төгрөг зарцуулсан.

Монгол улсын Шадар сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Уул уурхайн хүнд үйлдвэрийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд нарийн хамтарсан 167, А/698, А/336, А242 тушаалын дагуу нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах тухай Засгийн газрын 2020 -2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт туссан уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрч, олон жил орхигдсон 8000 га талбайг нөхөн сэргээх зорилтыг хангах, нөхөн сэргээлтийн ажлыг эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд Дорноговь аймгийн Өргөн сумын засаг даргын тамгын газраас Бишрэлт түшлэг ХХК-д 3.5 га талбайд 28169 м3 талбайд нөхөн сэргээлт хийхийг санал болгосон бөгөөд энэхүү талбайд 2022-2025 хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөсөн боловч Өргөн

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

сумын засаг даргын тамгийн газрын саналаар өөрчлөн тус сумын хогийн цэгийн хог хаягдлыг дарж булаах ажлыг гүйцэтгэсэн байна. Энэхүү ажлын зардалд 2 өдөр 2 ковш ажиллахад хүн хүч, шатахууны зардалд 8000 000 төгрөг зарцуулсан.

Монгол Улсын “Соёлын Өвийг хамгаалах тухай” хуулийн 27.8-д Хот суурин, барилга байгууламж барих, шинээр зам тавих, усан цахилгаан станц байгуулах, газар тариалан эрхлэх, ашигт малтмалын хайгуул хийх, ашиглах зэрэг аж ахуйн үйл ажиллагаа явуулахад зориулан газар олгохоос өмнө палеонтологи, археологи, угсаатны мэргэжлийн эрдэм шинжилгээний байгууллагаар урьдчилан хайгуул, судалгаа хийлгэж, дүгнэлт гаргуулна гэж заасны дагуу Бишрэлт түшлэг ХХК-нь уурхайн талбай орчмын археологи, палеонтологийн хайгуулын тайланг хийлгүүлсэн байна. Уурхай нь 2022 оны ашиглалтаар түүх соёлын дурсгалт зүйлс илрээгүй болно.

Уурхайн байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах гол арга зам бол осол, эрсдлийг гаргахгүй байх юм. Иймээс уурхай нь 2022 онд аюулын үед авч хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулсан. Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэл, өглөө бүр ХААБ сургалтыг хийж гүйцэтгэсэн. Мөн авто ослоос сэргийлэн анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ 2 ш байрлуулсан. Гал түймрийн аюул гарсан үед хэрэглэхээр галын сарааг байгуулсан.

Энэхүү төсөл нь нийт 12 жилийн хугацаанд хэрэгжих тогтвортой төсөл учраас хог хаягдлыг ангилан ялгах, аюултай хог хаягдлыг тусад нь хадгалах зэрэг үйл ажиллагаанууд бага багаар хэрэгжүүлж ажиллаж байгаа. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгаар баталсан хог хаягдлыг ангилан ялгах менежментэд хэвшүүлэх ажилчдад хог хаягдлыг яагаад ялгах тухай сургалтыг хийж гүйцэтгэсэн. Мөн уурхайн кемпэд 2 ширхэг ангилан ялгах зориулалттай хогийн савыг суурьлуулж, аюултай хог хаягдыг ахуйн хаягдлаас тусад нь хадгалах зориулалттай талбайд хадгалж байна. Энэхүү ажлын зардалд 1492.0 мян.төг зарцуулсан.

Орчны хяналт шинжилгээ мониторингийн ажилд Дорноговь аймгийн ус цаг уур орчны шинжилгээний газартай гэрээ байгуулан агаарын 2 цэгт шинжилгээг хийж гүйцэтгүүллээ. Дээжний үр дүнгээс харахад Агаарын чанарын стандарт MNS4585-2016 стандарт дах хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

Аймаг, сумын засаг даргын шаардлагаар Үндэсний баяр наадмаар Сайншандаас Өргөн сум чиглэлд 8 км замын хуримтлагдсан хогийн өөрсдийн ажилчдын хүчээр цэвэрлэсэн. Дорноговь аймгийн Тохижилт Сайншанд хот тохижилтын газраас хүсэлт тавьсаны дагуу Сайншанд сумын засмал зам дагуух бүх үүлзваруудад цас борооны үерийн уснаас хамгаалах зорилгоор 225 м3 5-10 мм хэмжээтэй 7200 000 үнэ бүхий хайргыг үнэ төлбөргүй нийлүүлэн ажилласан. Мөн Сайншанд сумын 3-р багийн 1-р дүгээр сургуулийн урд тал 30 дугаар байрны зам засварын ажилд 660000 төгрөгийн хайргыг үнэ төлбөргүй нийлүүлсэн.

Улсын их баяр наадам, Дорноговь аймаг байгуулагдсаны түүхт 90, 91 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэхтэй холбогдуула “Төв цэнгэлдэх хүрээлэн”-гийн шаардлагатай хэсгүүдэд үерийн уснаас хамгаалах далан суваг татах, шал цутгах зэрэгт зориулан 315 м3 буюу 10080000 төгрөгийн үнэ бүхий 5-10 мм хайргыг үнэл төлбөргүй нийлүүлсэн.

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

**Хүснэгт 11. 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд авч хэрэгжүүлсэн арга
хэмжээнүүдийн зардлын нэгтгэл**

№	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зарцуулагдсан	нийт
		зардал мян.төг	
		2022 он	
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	8609.0	
2	Нөхөн сэргээлт	1000.0	
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ	8000.0	
4	Осол эрсдэл, химийн бодисын менежментийн	1420.0	
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	1360.0	
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	206.2	
7	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	17940.0	
Дүн		38535.2	

Бишрэлт түшлэг ХХК нь 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэнд нийт **38535.2** мян.төг зарцуулсан.